

асього 23 проц. Решта населення складається з Українців, Росіян, Німців, Жидів, Греків, Болгар, Чехів і різних інших національно-стей.

Крим, як відомо, творить окрему автономну республіку, але не в складі України, до якої він належить етнографічно, економічно і навіть етнічно (українське населення в Криму і тепер займає переважне місце), а в складі Російської Федеративної Радянської Республіки. Подібно як інші іноземні республіки, в складі російської соціалістичної федерації (або молдавська республіка в складі України), Крим націоналізується, себто татаризується. Нічого, очевидно не можна мати проти того, що горстка осталих в Криму Татар починає жити тепер своїм національним, культурним життям, що татарська мова має повні права громадянства і може бути уживана не тільки в мечеті і школі, а в татарських аулах, а також в урядах тих місцевостей, де татарська мова запроваджується. Зобачи російської в кращих урядах Кримської Республіки, нею промовляють на зібраннях рад, нею видають закони і розпорядки, хоч 77 проц. населення краю нічого спільного з цією мовою не мали, не мають і не будуть мати. Натомість, ніде української мови не видно, хоч українське населення Криму дорівнює татарському.

Розуміється, що ціла ота татаризація не є страшна, вона зводиться до належної собі області внутрішнього культурного життя одної лише татарської частини населення Криму. Зтатаризувати Крим, в якому Татари не становлять і третини населення, не можна. Але під плащиком тої татаризації відбувається далі денационалізація кримського населення на користь російської культури, в першій мірі це відноситься до українського населення. Фактично в Кримській Республіці панує далі російська мова, хоч Росіяни тут, з анімом певної кількості матросів і робітників в портових місцевостях, особливо в Севастополі і урядовців по містах, майже нема.

Міжтим зникаюча група Росіян власне править Кримською Республікою і накладає своє культурне п'ятно на цілий край.

Для з'ясування питання нібито татарського характеру Кримської Республіки, на чолі ЦВК Криму поставлено Татарина Велі Ібраїмова, на чолі Раднарккому — другого Татарина — Дерен-Айерлі, в урядах республіканських також мабуть є трохи Татар, а поза тим цілий апарат Кримської Республіки обсаджений Росіянами та й Жидами. Зрештою в радянській системі державної організації всі державні органи (ЦВК, РНК, і т. п.) є підрядна. Головне значіння має Комуністична Партія, вона усім править і усім розказує. З кожною складається ця партія в Криму? По відомостям на 1. травня с. р. в кримській області організації РКП, було 5700 членів, з того Росіян 67,7 проц., Жидів 9,8 проц., Українців 6,2 проц. (Татар (державна нація!) 5,9 проц. Отже, хоч на чолі Кримської Республіки стоять Татари, але правлять нею Росіяне. Найбільші дві місцеві національності — Татари і Українці — старі тубольці краю і дуже давні іммігранти, що набули вже право тубольців, — не грають в управі краєм ніякої, або майже ніякої ролі.

І не буде так довго, як довго Крим буде належати до Росії а не до України, з якою він органічно зв'язаний. Тільки з прилученням Криму до України, українська мова зможе зайняти своє місце в державному і культурному життю Криму, а Українці в управі краю. Тоді Росіяне вийшлиб до належної їм ролі — розсіпаної національної меншості, яка в місцях більшого скуплення може мати свою рідну школу, але яка не може мати претензій на командування і панування над цілим населенням краю. Х.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це на родина фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

Поліція розганяє посольські віча!

Спознавдаче посольське віче в шкільній справі у Львові д. б. ц. м.

Останньої незлі голови Українського посольського Клубу Сергію Хруцький і посол Борис Козубський, ентузіастично привитані тисячною масою вчителів, що битком заповнили залу й галерею великої салі Музичного Інституту у Львові, реферували нинішній стан шкільної справи. Проводив вічу п. Іван Ліщинський в імені Народної Організації.

Посол С. Хруцький, подякувавши за сердечне прийняття з боку вібраних та передавши привіт від Української Парламентарної Репрезентації, подав спершу загальну характеристику походу проти українського шкільництва.

Переїшовши до т. зв. язикового шкільного закону з липня м. р., референт вказав на дві категорії, упривілейованих і безправних громадян, які вводять сам закон всупереч постановам конституції. Та коли у вступі до закону агадувалось бодай про „духа взаємної пошани“, то виконуючі розпорядки цілком перекреслили закон. І коли ці розпорядки дають змогу нижшим органам влади до всяких безконечних зловживань, то сам автор того закону й виконавчих розпорядків, нинішній міністр Ст. Грабський, заінтерпелюваний у справі незаконної поведінки шк. інспекторів, не протидіє тій поведінці, а навпаки, потурас їй.

Станують різні клявузи, тягають батьків до гром. уряду і на десятки верст до шк. пов. інспектора. До

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

500.000 30л.

виплатили ми в попередній

Класовий лютерії

з приаду різних виграних.

Тепер продаємо люті. 1. класи нової лютерії. Головна виграша 400.000 зод. Разом 32.500 виграних в сумі 10.000.000 зод.

1/1 люті 40 зл., 1/2 20 зл., 1/4 10 зл.

по одерж. замов. висл. люті і чеки поштою.

Бачковий Дім „ЩІЦ І ХАБС“

3004 Львів, -г. Матвійська 7 і 4

чогож довела фабрикація польських декларацій, вказує факт, що вже появились „чертві душі“ — викази дітей, яких зовсім нема на світі!

Дальше торкнувся досвід впливу влади на вислід плебісциту і перейшов до справи середнього шкільництва. Там теж мін. Грабський заводить „утракаїзацію“. Вже давно Білоруський посол Тарашкевич передбачував зі соймової трибуни, що утраквізація вийде на ділі такою, що по українськи вчитимуть у школах хіба співу, гімнастики, рисунків і танцю!

Вже рік минув від остаточного терміну, в якому мав бути основний згідно зі законом з 26. вересня 1922 р. — український університет на українській етнографічній території. Вже по уплаті речини появилася у бюджеті сума 260.000 зод. на організацію „Руского Інституту“ в Кракові. На інтерпеляцію посла у мін. Грабського, як міністр погодить свою оригінальну ідею у-

Проф. ВЯЧЕСЛАВ ЗАЙКИН.

З сучасної української богословської літератури.

(Праці Богословського Наукового Товариства. Том І. Св. Святих. Йосафат Кунцевич. Митеріальні розвідки з історії української церкви. Д-р Йосиф Сліпий, Львів, 1925. Стр. 251, 6.)

(Продовження)

Нема чого й казати, що це була величезна прогалина в католицькій і особливо в українсько-католицькій теології та церковній історії.

Тимчасом в інспірованій царським урядом російській історіографії й богословії на постать єпископа Йосафата Кунцевича звернено значно більш уваги; і в змалюванні російських письменників є уніятський єпископ Кунцевич людиною з дуже низькою та мілкою освітою, людиною, зовсім далекою від правдивого християнського духу, знаряддям польської сауїтської інтриги, нарешті, національним первертнем, який силоміць, брутально намагався не тільки скатоличити, але спольщити православних Русинів.

Що правда, кращі представники офіційної російської історіографії визнавали певну ідейність у світогляді та праці єп. Йосафата; нпр. М. Козлович казав, що в єп. Й. Кунцевича все-ж таки „без сомнения, була особого рода гармонія убеждений и действий“, которая і єму самому казалась хорошою, и пленила собою массу единовѣрцев ему людей“. Але і в цих істориків характеристика Мученика Церковної Унії, так само як і все, що вони написали про Унію, було наскоїзь

просякнуте незахованою тенденцією та ворожнечою проти Унії *).

Очевидна річ, що яскраво-негативна оцінка діяльності й особи єп. Йосафата в російській офіційній історіографії у великій мірі була наслідком загальних інспірацій російського уряду проти Унії.

Згідно з цими інспіраціями, Унію в російських писаннях представляли, як штучний новотвір, вигаданий Поляками для денационалізації руського населення, силоміць накинута Русинам польською владою. А діячі Церковного Об'єднання характеризували як знаряддя польського уряду до полячення руських людей, та до національних зрадників, що пішли на Унію нібито виключно задля особистих матеріальних інтересів.

Але новіша історіографія яскраво виявляє, що „Унія“ на Україні для кінця XVI віку „новотвором“ не була: безпосередній зв'язок України з Римським Престолом (при захованні своєрідного церковного обряду) почалися вже з найдавніших часів; провідниками такої „Унії“ на Україні в тій чи иній мірі були уже св. Кирил і Методій, св. ки. Ольга, ки. Ярополк, св. ки. Володимир Великий *); по трагічній події 1054 р., яка розко-

*) Див., нпр., у того ж М. Козловича „Литовская церковная уния“, Петербург, 1861; Ц. с. 123; та инш. В історичній тенденції ідейності таорії М. Козловича та всієї російської офіційно-православної історіографії Унії підкреслює, між инш., об'єктивний український історіограф проф. Дмитро Дорошенко (Див. „Огляд української історіографії“, Львів, 1923; с. 159—160).

*) Цей момент докладно розглянутий мною в приготуванні до друку моїй розвідці про початок християнства на Україні.

лола Християнську Церкву на дві частини, Україна ще досить довго фактично підтримувала старі зв'язки з Західньою Церквою та з Римом; а навіть і офіційно декілька разів по 1054 р. Українська Церква відновлювала свій зв'язок з римським центром (у 2-й пол. XI віку, в XIII ст., в XV ст.). У всякому разі, при сучасному стані церковно-історичних дослідів, не можна ігнорувати того факту, що актом 1596 р. не тільки не таорилоса нічого цілком нового й неприродного для України, а навпаки малоса на увазі відновити давнійшу єдність Церкви Української з Церквою Західньою.

Разом із тим, цілком яскраво виявлено, що ініціатива Церковної Унії 1596 року походила не з польських, а з українських кол. Доведено також, що ідея Церковної Унії зовсім не зустрічала ворожого відношення серед освічених Українців у 1590-их рр.; ті діячі, що виступили проти акту 1596 р. (з ки. Острожським на чолі), бодай на початку, були противниками не Церковного Об'єднання (й тим більше, не ідеї Церковної Унії), а тільки тієї церковної політики, яку переводили в 1590-их рр. українські єрархи. Так само і пізніша найважливіша діячі Української Православної Церкви, нпр. митрополит Петро Могила, були ідейними прихильниками Унії. І по суті, між церковно-політичними ідеями та планами митр. П. Могили й митр. І. Рутського було дуже небагато різниці.

З другого боку, історичною наукою виявлено, що національний та суспільний рухи на Україні в к. XVI. та 1-й пол. XVII. в. не були ідентичними з рухами оселітними.

Перші козацькі повстання були спрямовані насамперед проти православних панів (у тім числі й ки. Острожського!). За те найбільшу роллю в обороні православної козацтва відігравало за часів найльотальнішого супроти Польщі — гетьмана Сагайдачного. Зі стана українського населення найпеклішим у боротьбі з Унією було міщанство; але підчас козацьких повстань воно займало дуже довго або неутральне або навіть і вороже козацтву становище.

І навіть підчас Хмельниччини деякі з провідників православних у церковній політиці, як нпр. Адам Кисіль, що дуже багато зробив для православ'я, були не в козацькому, а в польському таборі, ітд.

Словом, майже всі твердження антиуніятської російської історіографії спростовані новішою об'єктивною історичною наукою.

А по загальній зміні історичних поглядів на Церковну Унію необхідна також ревізія поглядів і оцінки діячів Церковної Унії й зовсім у високій мірі потрібні нові й старанні дослідження оцінка життя й діяльності одного з найважливіших борців за Унію єп. Йосафата.

Отже, приступаючи до таких дослідів, Богосл. Наук. Т-во виконує дуже важливу й корисну працю.

(Докінчення буде.)

*) Що правда, і тепер часами можна стріти в деяких письменниках твердження в дусі російської офіційної антиуніятської історіографії (див., нпр. статті Коляшкіна та В. Іванча в ч. 10. варшавської „Духовної Бесіди“, органу російського православного митрополита в Польщі). Але це вже не є голоси дослідників історії, а просто відголос перестарілої й відкинутої наукою російської тенденційної літератури.

гражданів у низших і середніх школах з виразною постановою якості платити про односторонній національний український університет, мін. Гравесі заявив цинічно, що як довго він є при владі, так довго українського університету не буде в Києві, а тим більше не буде його у Львові!

Війну може виграти тільки та сторона, в руках якої не тільки легальні, а й нелегальні методи. Польська дипломатія рекламує за кордоном закони Гравесі, як вислів нап. толеранції. На ділі вони сіють ненависть. Польський уряд мусить стрітись з такою постановою українського громадянства, яку заслуговують видати цим урядом закони. Після приїзду до Львова на те, щоб вичити настрої тутешніх мас і дізнатись їх бажання щодо способів протидії.

Посол Борис Козубський у короткій і палкій промові вказав на долю поляків під лускою і російською займанщиною.

НАЙЛІПША НАГОДА ЗБОГАТИТИСЯ

Львів. І. клас 12. Польської Державної Лотерії Клясової

а до набуття у фірми:

„НАДІЯ“ Львів, Сикстуська 6.

ГОЛОВНА ВИГРАНА 400.000 зл.

Виграші по зл. 250.000, 150.000, 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 і 5.000 золотих.

Що другий льос виграє!

ТЯГНЕННЯ ВЖЕ 14-го і 15-го ЖОВТНЯ.

Ціни Льосів:	Цілий льос зл. 40.	Пів льосу зол. 20.	Чверть льосу зол. 10.
--------------	--------------------	--------------------	-----------------------

Замовлення листові полагодується відворотом поштою. Нижче уміщену карту замовлень виповнити і переслати нам в листі.

Поручаємо замовляти в нас, бо в попередній лотерії могли ми тільки вчасні замовлення виконати. Зазначуємо, що в тій лотерії попит багато більший, тому, що льоси наші показались дуже шаленими, бо ми виплатили в попередній лотерії мільйонним головні виграші золотих 150.000, 25.000, 5.000 і т. д.

В тій же лотерії витяги і переслати нам в листі.

КАРТА ЗАМОВЛЕНЬ.

„НАДІЯ“ Львів, Сикстуська 6.

Отримувати до 1. кл.: ..... льосів цілх по зол. 40—
..... половин - - - 20—
..... чверток - - - 10—
Належність золотих ..... заплачу по одержанню льосу банкоматом ПКО, поштовим фірмою або поштовим переказом.
Ім'я і навіскою: .....
Адреса: .....

329 7—10

обов'язком — в цій хвилині вдерлося на сцену кільканація поліція, заздалегідь сконфігуованих за брамою у поблиській дирекції окружної поліції, і силою почало усувати публіку зі сцени. Серед величезного обурення, голосних протестів і окликів на адресу вищої влади й поліції, та при співі „Не пора“ й „Ми гайдамаки“, під напором поліції покинули присутні сцену, при чому на вулиці довго ще галасав поліція, розганяючи гуртки вічевику.

Відгомін віча.

Як довідаємось, поліція арештувала пп. Цурковського й А. Добрянського за їх виступи на недільному вічу у Львові.

Голос Перемиської Землі.

Перемишль, 7. вересня.

З технічних причин не вдалося Перемишльській складати свого слова в справі останнього потягнення п. Ст. Гравесі у відношенні до українського середнього шкільництва одночасно зі Львовом і Тернополем. За те тим імпульсивніше випало віче, яке скликав з рамени УНДО — д-р В. Загайкевич 6 п. м. Велику сцену „Народного Дому“ битком заповнила публіка: делегати з сіл, міщани, робітники, інтелігенти, мушени і жінки.

Д-р В. Загайкевич отворив віче промовою, глибоко облуманою, виголошеною в питомий йому темпераментом. Підчас промови д-ра 3. на естраді появляється сенатор М. Черкавський. І бенатор М. Черкавський як представника північно-західних земель, з якими Галичане найближче в однакових умовах і спільно борються з хмарою, яка суне на нашу землю.

На сцені бури оплески. Сен. Черкавського зібрані вибирають на почесного голову віча. Одноголосно вибрано і президію віча: д-р В. Загайкевич — голова;

ветеран робітничого руху — І. Жовнір і Ди. Колодій селянин з Бушківки — заступники голови; секретар — П. Фільш.

До голосу приходить делегат ЦК. УНДО — М. Струтинський.

Говорить про плановість польської політики у відношенні до українського шкільництва, про „кредитні“ закони і виконні розпорядки, придумані в кузнях народних організацій, оформлювані п. Ст. Гравесі.

Коли бесідник зачинає фактами ілюструвати, як шкільні інспектори фабрикували декларації за польською школою, перебиває йому комісар старостів, мовляв — таким чином викликає ворожі настрої до влади.

Д-р Загайкевич: „Дякую вам, пане комісар, що ви з урядового місця стверджуєте, що факти настільки жакливі, що саме подання їх до публічного відома, може викликати ворожі настрої. Тим більше провини виникливі цих фактів“.

Референт переводить аналіз виконних розпорядків п. Гравесі. Комісар перебиває йому в друге. Тоді бесідник переходить на боротьбу, яку вели поляки в російській займанщині. Згадає діяльність Пілеуского як конспіративного організатора (під псевдонімом „Віктор“), теперішнього президента Польщі Войцеховського як підпольного культурницького діяча (псевдонім „Едмунд“) і кінчає промову картинами польського підпольного шкільництва у Варшаві на переломі 19 і 20 ва.

Перший забирає слово в дискусії сен. М. Черкавський і виражає поведінку п. Гравесі в польському соймі. В спокійному, академічному тоні переповідає, як заковувалися п. Гравесі під час його промови в сенатській комісії. Наріж мови в сенатській комісії. Наріж виступає комісар, заявляє, що розказує віче і виходить.

Д-р Загайкевич: Уважно розглядаючи збори за нелегальності. П. комісар не подав мотива розв'язання, не мав ніякої притоки до цього. Нам замикатися уста. Одна конституція, а у відношенні до громадян дві мірки.

Бесідник цитує статті з „Газети поранної“ п. а. „Zniewaga naszym orlą“, в якій сказано:

„Спільне дусилля батьків і громадян Львова не допустить до ау-тракціявання польських гімнів“.

На сцені появляється комісар поліції. Говорить по польськи. „Не розуміємо, говорите по українськи“ — кричить публіка.

Комісар виходить. На сцені з'являється відрухоно спів „Ще не вмерла“.

Входить кордон поліції. Публіка з гімном „Не пора“ на устах покидає сцену.

13 С. М. здержується висилку часопису тим ВП. передплатникам, що залягають з передплатою за біжучий місяць. Передплата на біжучий місяць 4*20 зол.

По широкому світі.

Льондовська конференція правників, делегатів Франції, Англії, Бельгії і Німеччини, у справі гарантійного пакту, закінчилась порозумінням. В усіх конфліктах мала би рішати Ліга Н., а чимі сторони послідувала воєнна зачіпка. Конференція відкинула концепцію, що лише одна інтересована держава має рішати про війну й мир. Внесення німецької делегації, щоб Ліга Н. отримувала до осуду навіть випадки явного нападу — не найшло апробати. Теж саме спільною справою є ще питання, чи треба одностороннього рішення Ліги Н. чи досить більшості голосів щодо того, хто є винуватцем нападу.

В Женеві ждуть повороту учасників льондовської конференції, щоб означити термін зїзду містів закордонних справ п'яти великих держав, зацікавлених в гарантійному пакті.

Мекдонельд, як провідник опозиції в англ. парламенті, дістав за прохання до літньої резиденції короля і аніхав туди.

Степан Радіч виїхав до Женев. По дорозі стрінувся спершу з Пашічем у Парижі. Це буде перша стріча обох дотеперішніх святих ворогів — нині союзників.

Цанков, болгарський прем'єр-міністр, відповідав у Союзі на інтерв'ю в справі внутр. політики й переслідувань халбурьського союзу. Цанков заявив, що уряд хопиє лише оборони; досіль знінуло 352 урядовців, старшин, журналістів і послів з руху терористів а рядів аграрно-комуніст. фронту. Уряд бореться проти більшовизму й має аж надто багато доказів на його адресу. Цанков з'являється в III. інтернаціоналом. Коли аграрії з'являються в Москві, уряд піде на угоду з ними. Після довгої дискусії внесення недовіри перепало й декларацію прем'єра прийнято більшістю.

НОВИНКИ.

— Манфісція. Останнє число „Дня“ скандинавської пресурації за переказу статті, яку Сюркула в дістоті криє за голонка „Nie karzycie, lecz wyzyskajcie“. У статті писалося про переносиці Українців у чужіні середніх шкіл, а далі жертвою учасників середніх шкіл були три міста прокураторського Олівка тили три міста в статті про Лігу Наций чи краще про українську делегацію з рамені пакту.

ідея спольовування українських земель зазнала вже компромітації при виборах, але воно не відстрашує владу, яка дійшла вже до того, що відбирає навіть національне ім'я нашому народові. Само українське громадянство теж саме винувате, що з ним так експериментують. По війні України оглядалися на Відень, як на суддю в українсько-польських спорах; по війні не стало Відня й виринули нові „орієнтації“. Не було лише орієнтації на власні сили, й немає її видно по нинішній день, коли статистика жертвенності на Рідну Школу каже, що в червні місяці 14 українських громадян складалось в 1 сотню, щоб утримати найважливішу національну твердиню, власну школу! Треба ділом, а не словом доказати, що український нарід став нацією.

Після промов ооох послів, які були часто переривані гучними оплесками й окликами, цілий ряд осіб готовував запити до послів у справах політичних якравих зловживань провінціоніальних поліційних і шкільних властей на шкільному полі. Промовляли пп. Український, проф. В. Білецький (про переносиці гімназ. учителів), Тарнавський, п-ні Конституція Малицька (про дисциплінацію 13. учит. сил в семінарії і переслідування фахових кадрів, видавництва), Галібей, Вертигорх, Лісковський і м. Перший інцидент трапився при промові п. Цурковського. При агадці про Ірландію, присутній комісар поліції багнер зажадав від голови зборів відібрати голосу промовцеві. Колаж п. А. Добрянський заявив:

— комісар поліції розказав віче. Проти того посла Хрущівський заперестував і звернувся уряду комісарів, що він не має права розказувати посольському вічу, а може лише домагатись від голови віча, щоб той прикличав промовця до порядку чи відібрав йому голос; що найважливіше представник поліції мав закладати припинення дальшого запитів вічевику, але не має права заборонити послам відомості на поставлені їм конкретні запити. Тому цього вважає своїм

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

335

для шкіл народних, середніх і фахових, а також великі нові і вживані найкраще Книгарні А. БАРДАХА, Львів, Краківська ч. 1.

Поручення з провінції полагоджуються відвратною поштою.

Кожний купуючий одержує від фірми одну гарну книжку безплатно.

НАДІСЛАНО.

За надіслане редакція не відповідає.

Чехолда „PLUTOS“

завдяки своїй досконалій якості побилла найпопулярніші виробни граничні

„PLUTOS“ — V. Східні Тор-
411 ги — Ніоси 1024. 1—3

Оператор Д-р Яків Зельцер Фабри 7.
384 поверку і ординує як давніше. 3-3

гоушених до Женев. Крім того скон-
фісковано закінчення повинні п. з. „На-
людна освіта в Польщі“.

— Добрий урожай хліба — причи-
ною загострення ілюзових антагонізмів на селі в Радянському Союзі. Л. Каменев звертає увагу в „Правді“, що по попереднім приблизним обчисленням ЦСУ, 61 проц. всіх товарних ліній хліба, т. є. приблизно 600 мільйонів пудів хліба, який буде пущений на ринок, знаходиться в руках 14 проц. селян-хліборобів. Більше одної третини всіх селян ліній хліба не мають і будуть його докуплювати. Каменев натякає, що тут криється соціальна небезпека. Ці цифри кидають дуже сумне світло на соціальні відносини в селі, де теоретично дійсно існує матеріальна рівність, принаймні більша або менша рівність поділу землі, а на практиці 86 проц. селян є в такій прикрій матеріальній положенню, що мусять докуплювати хліба на прожиття. Сторонній уряда, скріплюючи економічно отих 14 проц. селян, що мають надлишок збіжжя, значну частину решти селянства ставить в шкідливу залежність від заможнішої групи селянства. Незабезпечені хлібом селяне не можуть порятуватися і зарібками на стороні, бо їх зарібків ніде нема. В цей спосіб в сучасному селі на території радянського союзу витворюється фактично більша соціальна нерівність, ніж вона була в дореволюційні часи, з тою різницею, що коли до революції бідний селянин виношником своєї бідності уважав пана, то тепер свого сусіда, який трохи більше має, ніж сам потребує. Отже нема нічого дивного в тім, що класова диференція сучасного села значно поглибилась і що класові антагонізми тут тепер сильніші, ніж були раніш. Таке несподіване соціальне місце має село в соціалістичній селянсько-робітничій республіці, де знищено велику земельну власність, де заведено рівний поділ землі...

— Підсудки про фальшування документів у польському воєнному Архиві. Ми вже інформували своїх читачів про те, що Підсудки виголосив був недавно на з'їзді конгресу промову, в якій сказав, що у Польщі з а окрема у Воєнному Архиві фальшують історичні документи. Запевняв на ту промову та на це обвинувачення ген. Ст. Галлер, який намагався спростувати твердження Підсудського аж при допомозі офіційного Пата. Підсудки у відповідь на те помітив відкритого листа у варшавському щоденнику „Курер Польши“, в якому свос твердження про фальшування історичних документів у цілості підтвержує та наводить два факти, з яких воєнних операцій проти большевиків, де тодішній начальник штабу Підсудського той же ген. Ст. Галлер саме того фальшування доувствився. Правдомовність та щирість Підсудського кидє дуже ярке світло на внутрішні відносини у генералії польської армії, де зі загальною шкодою для Польщі з а окрема зі шкодою для армії всієї кар'єривачі зі зброї та тулої за-явисти фальшували накази начальника во-жа, бо його не люблять.

— Ванке для панів! З новим сезоном звольте наші Вп. Гості й Члени во оминати наших робітників суконь і жін. та муж. білизн. бо ми даємо хліб і чаю кількадесяти нашим дітятам і робітникам, виконуємо шикозну роботу від найкращої переробки до виба-гливих стрів та численно справді дешені

Модні матеріали жіночі і мужеські.

Шовки, адамашки, паюші і велъвети.

Сукна на футра, пелеренди і убрання студ.

Полотна, шифони, хустки коцки і т. п.

Львів, Ринок 39. (вл. дін).

373 2—4

Найдешевше

у ФІРМИ

РОМАН ЗУБИК

Львів, Галицька ч. 10.

412 1—10

ОСТАННІ ВІСТІ.

Франція продає польоні?

„Н. Фр. Пр.“ повідомляє з Нью Йорку, що Кайо готов предложити Америці франц. посілости в зах. Індіях для скорої полагоди фран-цуських довгів в Америці.

Висліди конференції знавців.

Льондонська преса обговорю-ючи конференцію знавців, зазна-чує, що порозуміння досягнуто в усіх основних точках. Не усталили лише, чи в разі збройного кон-флікту якихсь двох європейських держав має рішати Союз Народів, чи якісь спец. держави чи одна держава, в тому разі Англія. Со-юзники мають тепер у Женеві об-говорювати багато матеріалу, що-би усунути дальші непорозуміння.

Союз Народів.

В понеділок 7. IX. фр. през. мін. Пенлеве великою промовою отво-рив 6-ті збори Союзу Народів. Предсідником зборів Союзу На-родів вибрано делега Канади Ден Дюренда 41 гол. на 47 голосую-чих. Сенатор в імені Канади Я ам. країв подякував за вибір і висло-вив погляд, що вислідом праць Союзу Народів буде твір справед-ливості й миру. Віддав честь па-мяти Вівіанія. Між присутніми бу-ли Чемберлен, Вандервельд, вдо-ва по през. Вільсоні.

Комісія для розсліду закидів Пілсудского.

„Газ. Варшав.“ повідомляє, що польське міністерство військ. по-кликало спеціальну комісію для розсліду закидів марш. Пілсудско-го, які він поробив архівови ген. штабу.

Абд-ель-Крім закінчить мир?

„Таймс“ повідомляє з Танжера, що агенти Абд-ель-Кріма одержали вказівки відхити негайно з Тан-жеру до Тегуану, просити Прімо де Ріверу вислати посередників до Адіра. Вони мають спільно з фран-цуськими посередниками, яких рів-ночасно запроситься, переговорю-вати на тему французько-еспан-ських мирових предложень.

Конференція в справі пачту.

Конференцію в справі гар. пакту визначили на день 10. IX. в однім з італ. міст, на границі Швейцарії, мабуть у Комо.

Біржа.

Львів, 7. вересня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5:80 — 5:81, канад. дол. 5:50 — 5:55, чеськ. кор. 0:17:75 — 0:18:00
лв0:02:66 — 0:02:75, франц. франк 0:25:00

0:25:50, швайц. фр. 1:02—1:04, англ. фунт 26:80—27:00.

Золото. 20 кор. 22:70 22:80, 20 франк 21:50—21:55; 20 марк. 25:50—25:80; 10 руб. 28:80—29:00.

Срібло. Австр. кор. 0:45:00—0:45:50, 5 ан-кор. 2:35—2:45, фльорени 1:20—1:25, рубл. 1:05—1:08, рубль дрібним сріблом 0:95—0:97.

Збірна.

Пшениця кр. з 1925 р. 22:50 23:50, жито гал. з 1925 р. 15:75 16:25 овес гал. 14—15.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар „Українського Наддні-пряньського Театру О. Мітневича“
Телебоя: Сала „Нар. Дому“.
8.IX. „Маруся Богуславка“.
9.IX. „Казка старого млина“.
10.IX. „Циганка Аза“.
11.IX. „Пан Твардовський“.
12.IX. „Вихрест“.
13.IX. „Запожовський Скарб“.
131 7—?

Український мішаний хор Д. Котля:
У середу 9.IX. — Чортків.
У четвер 10.IX. — Заліщики.
У п'ятницю 11.IX. — Заліщики.
У суботу 12.IX. — Борщів.
У неділю 13.IX. — Борщів.
У понеділок 14.IX. — Скала.
У вівторок 15.IX. — Скала.
115 6—?

Засідання Головного Виділу „Союзу Українок“ відбудеться в четвер 10. п. м. в год. 6-ти. Прощу всіх членів о ласкаву участь. — Олена Шепарович. 416 1—1

Виділ „Студентської Громади“ подає всім інтересованим до відома, що в справі прийняття членів, опіновання прохань про звільнення університетських оплат як також уділювання всяких інформацій на-лежить зголошуватись до Секретаріату „Студ. Громади“ при вул. Оссолинських ч. 10 від дня 10. п. м. в год. уря. між 9—11 рано і 4—6 позад. Виділ. 417 1—2

Дрібні оголошення.

ХТО не має закупити вугля або дров у Калиняка Потоцького 47, або Коха-новського 4? 369г) 1—2

ВИДАВНИЦТВО ТОВБАН Львів Оссо-линських 6, потребує на кілька днів примірник „Смекруха“, комедія на 3 дії Льва Лопатинського. Проситись визначити за кавією. 409 1—3

ОЖЕНИЮСЯ з жінкою, яка має більшу кількість землі або відповідне прида-ле. Маю гіпотечку вартості 50 тисяч золотих. Зголошення слати до адміністрації „Піла“ під „Господар“. 410 1—2

ФОРТЕП'ЯНИ, п'яніна, фісгармонії на різні ціни, першорядних фабрик най-дешевше продає, купує, міняє тільки за готівку ГАНІК, Панська 21, Телефон 35—45. Фірма існує від 30літ. 351 4—5

МАТУРИСТКА держ. учит. семінарії приймає лекцію на цілий рік. Ближні інформації подасть: о. В. Ляницький, Львів, вул. Вроновська 5. 406 2—3

ПАННОЧКИ з вищих шкіл найдуть помі-щення з ціною удержанням. Соняшна кімната, комфорта. фортеп'яні. Умова з родичами або опікунами. Відомість у Вп. Директора „Народної Гостиниці“. 405 2—2

ІНСТРУКТОРА до двох учениць IV і V кл. гімн. пошукує від 15. вересня п. р. Успіях прошу подати. о. Орест Лотоцький, Володзя п. Ячши. 404 2—2

Ширіть
наш
часопис!

ГЛИНЯНСЬКІ КИЛИМИ, КАПЕЛЮХИ

мужеські і жіночі найліпшої якості поручає за готівку і в ратах

ДІМ КИЛИМІВ І КАПЕЛЮХІВ

Львів, п'яніна св. Духа 2—3

Старі капелюхи переробляються на новіші фасони.

ENGLISH LESSONS починаються вже 1. вересня п. р. в Місі Методистів, Вер-нардинська площа 17. 402 2—5

ВДОВА з 6-ти літньою дівчиною пошу-кує посади господині кукарки. З по-передної посади дуже добра рекомендація. Місцевість рівнодушна. Успіях: удержан-ня і мінімальна оплата. Ласкаві зголоше-ня до Адміністрації під „Проворна“. 415 1—3

КАНЦЕЛЯРІЮ адвокату, що добре вентується відступлю, або прийму спіль-ників. Відомість в Адміністрації. 414 1—2

ФОРТЕП'ЯНИ, п'яніна купую шайт зне-щені також і з провінцій. При зголо-шенню прошу подати фірму і п'яні-Львів, Лешинського 6, Казимир Дорош. 413 1—3

МАШИНИСТКУ з українським, польським, і німецьким прийму. Електроміни Сла-пашського ч. 14. 418 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

АДВОКАТ

д-р Волод. Константинович

відчинив канцелярію

в Сяноці, біля Окружного Суду, 376 проти апітки. 3—5

АДВОКАТ

д-р Теодор Михайлівський

веде від 1. вересня адвокатську канцелярію в жовні

350 в домі бл. п. д-ра Короля. 4-15

Чехолда
А. Пясецький
фабрика
Краків

лекції ГРН НА ФОРТЕП'ЯНИ

вдівля дипломований артист п'яніст за-гравничної консерваторії. Метода проф. ЛЕШЕТИНСЬКОГО і проф. VIRGIL'A. Уклад руки, обравовання тону (tonche), свободи сили і рівності пальців. — Сво-бода руки в трудній технічній грі. Интер-претація.

Зголошення від год. 4—5 позад. Львів, вул. Лелевеля ч. 9. п'яніна на 364. 4—5

ВПИСИ на річні і 5 місячні мужеські і жіночі ном. Тоголяльні випис зофон ГЛЮЗІНСЬКО

Еcole Reforme, Панська 14. Додатково ще тільки до 15 п. м. від 11—1 і 5—7. Курси денні і вечірні. Оплата м-293а) сечня зол. 10., виписове 2. 1—1

1) Методичний підручник до навчання пер-ших початків українського письма (3—4). 2) Ручку працю (210). 3) Історію мило-валя (3—4). Підручник до науки природи Петрова (220). Ручкові гри Суховерської (185). Гімнастичку Франка (350). Грамати-ку Поповича (1—4) — також всі принасані методичні підручники для учнів вислать. М. Матвійчук, Львів, Панська 17. Для молодих учителів фахова порада що до вибору підручників. 401 1—1

ПОДЯКА.

Складаємо сердечну подяку Вп. п. Теодорови Дурачови, адвокато-ви в Варшаві за успішну оборону обвинувачених Андрія Борисевича і Осипа Гронського перед Найвис-шим судом в Варшаві.

417 Родина Борисевича і Гронського.

За редакцію відповідає І. Рудницький.

Видає Видавничі Спілка „Діло“.

З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10.